

Can Gori - Can Banús

Rupit i Pruitt

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Carrer del Fossar, 21-23
Emplaçament Al bell mig del nucli urbà de Rupit, a redós del penyal del castell
Alçada: 863 m.s.n.m

Coordenades:

Latitud: 42.02428
Longitud: 2.46611
UTM Est (X): 455801
UTM Nord (Y): 4652610

Classificació

Número de fitxa 08901 - 56
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Contemporani Popular
Segle XVII/XX
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIL
Observacions protecció: Catàleg de béns a protegir de Rupit i Pruitt
Data aprovació: dv., 23/05/2014 - 12:00
Número inventari IPA 23427, IPA 23463
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. Cad.: 5828305DG5552N

Fitxes associades:

[Conjunt d'edificis al carrer del Fossar](#)

Descripció

Edifici entre mitgeres de planta irregular, format per dos cossos adossats i assentat damunt de la roca natural de la zona, seguint el desnivell del carrer. En l'actualitat està completament reformat. El volum principal, situat al bell mig de la construcció, presenta una coberta de teula àrab d'un sol vessant, amb el carener paral·lel a la façana principal i un ràfec de bigues de fusta sostingut amb mènsules. Està distribuït en planta baixa i dos pisos, amb la façana principal orientada a migdia. L'accés a l'interior es fa mitjançant un gran portal de nova obertura i completament restituït (nº 21). És d'arc de mig punt adovellat i té els brancals bastits amb carreus de pedra. Al seu costat hi ha una finestra simple i un portal: ambdues obertures són rectangulars, amb els brancals bastits amb carreus de pedra i les llindes planes, i estan protegides amb reixes de ferro. Les obertures dels pisos superiors es corresponen amb finestres simples que han estat completament restituïdes i compten amb elements gotitzants. En destaca la central de la primera planta, que és d'arc conopial trilobulat. La façana de llevant està integrada dins de l'habitatge del costat (cal Sabater). Presenta un portal d'accés rectangular situat a la primera planta (nº 23), emmarcat amb carreus de pedra i amb la llinda plana gravada amb l'any 1608, una creu llatina i un motiu ornamental indefinit. S'hi accedeix mitjançant una llarga escala de pedra que desemboca en un distribuïdor disposat a mode de porxo, des del que s'accedeix també al portal d'accés a cal Sabater.

El volum adossat a la banda de ponent, amb el mateix tipus de coberta que en el cas anterior, presenta un gran ràfec de bigues i mènsules de fusta. Està distribuït en tres nivells i compta amb finestres rectangulars emmarcades amb carreus de pedra i les llindes planes. Cal destacar el balcó corregut del pis superior, tot bastit en fusta, una de les finestres de la primera planta, amb la llinda gravada amb l'any 1601 i una creu llatina central amb el monograma de Jesucrist invertit ("SHI"), i dos petits arcs de descàrrega a la planta baixa, bastits amb pedra disposada a sardinell.

La construcció està bastida en pedra desbastada de diverses mides disposada en filades força regulars.

Història

En origen, el número 21 corresponia a la casa de can Gori i la número 23 a can Banús. L'edifici va patir diverses reformes entre els anys 1983 i 2008. L'any 1987 se'n va crear un sol habitatge (també conegut com a can Rosquelles, cognom del propietari). Aquestes reformes van desvirtuar la seva façana original (en origen, el portal de mig punt era rectangular i el portal rectangular incloïa una finestra disposada a mode de mostrador). Tant l'escala exterior com el porxo amb el pilar del volum de llevant, així com el portal que dona accés a la primera planta (nº 23), estan reproduïts en el número 83 del carrer de Mercaders del Poble Espanyol de Montjuïc, construït en motiu de l'Exposició Internacional de Barcelona l'any 1929. Segons les fonts consultades, la llinda del portal nº 23 és falsa, donat que en origen la data present era l'any 1708.

Segons la bibliografia consultada, el motiu indefinit gravat a la llinda del portal d'accés a la primera planta podria correspondre a un barret o tricorní. Tot i això, tampoc es descarta que fós la representació d'una bitlla o llançadora per teixir, fent referència al fet que a l'edifici hi hagués hagut un paraire (tant el símbol com la data enllaçarien amb l'època de màxima esplendor de Rupit, quan la població va adquirir un posicionament clau dins de la indústria tèxtil de la llana i, més en concret, del drap).

Bibliografia

BANÚS I BLANCH, Miquel (1986). *Rupit, pàgines de la seva història*. Barcelona: Montblanc-Martín, p. 27, 94.

BANÚS, Miquel (2009). “Rupit al Poble Espanyol de Montjuïc”. *Els Cingles de Collsacabra*, any XXX, núm. 62, p. 26-27.

BANÚS, Miquel (2002). “Antics oficis al Collsacabra”. *Els Cingles de Collsacabra*, any XXIII, núm. 47, p. 4.

CROSAS, Carles; SOLÀ, Joan; DOMINGO, Gemma (2014). *Catàleg de béns a protegir. Text refós*. Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Rupit i Pruit. Consultat 12 novembre 2020, des de <https://dtes.gencat.cat/rpucportal/> Núm. identificació U31, U32.

Font: informació oral del sr. Marc Banús [Entrevista: 09-05-2021].

Enllaços d'interès:

<http://invarquit.cultura.gencat.cat/>

